Kairos Palestina – Det palestinske kristne initiativet

Et sannhetens øyeblikk: Tro i folkemordets tid.

Vi ser frem mot den dagen da vi får leve i frihet i landet vårt, sammen med alle jordens innbyggere, i sann fred og forsoning, grunnlagt på rettferdighet og likhet for hele Guds skaperverk, der «miskunn og sannhet skal møte hverandre, rettferd og fred skal kysse hverandre.» (Salme 85,11)

14.11.2025

Innledning

§1 Vi, det palestinske kristne økumeniske nettverket, publiserte i 2009 «Kairos Palestina: Et sannhetens øyeblikk: Et budskap om tro, håp og kjærlighet fra hjertet av palestinsk lidelse». Kirkelederne i Jerusalem hørte dette ropet, tok imot det og gav sin støtte. Dokumentet fikk også stor respons, både lokalt og internasjonalt. Da, som nå, samlet vi kvinner og menn, geistlige og lekfolk fra ulike kirkesamfunn i Palestina. Etter bønn og refleksjon over vårt folks lidelser under okkupasjon, sendte vi ut dette ropet om håp der det ikke var noe håp. Vi bekreftet vår tro på Gud og vår kjærlighet til hjemlandet, overbevist om at kampen vår til syvende og sist handler om menneskeliv og menneskeverd.

§2 Vi lever nå i en tid hvor folkemord, etnisk rensing og tvangsforflytning finner sted foran øynene til hele verden. Denne tiden krever en ny holdning som er ulik alt vi har sett før. Det er både et avgjørende øyeblikk og et sannhetens øyeblikk. I dag fornyer vi vårt engasjement for sannheten og vår dedikasjon til grunnleggende religiøse, teologiske og moralske prinsipper. Vi ser vår virkelighet som den er og tar et fornyet standpunkt, responderer på Den hellige ånds stemme dypt inne i oss, og lytter til troens kall i denne tiden med folkemord. Vi fornyer vårt budskap om tro, håp og kjærlighet, og tilbyr en trosinspirert visjon for tiden etter folkemordet.

Del I

Virkeligheten: Folkemord, kolonialisering og etnisk rensing

1.1 Dette ropet fra våre hjerter stammer fra angrepet på Gaza, en krig som har etterlatt seg hundretusener martyrer og sårede, og nesten to millioner internt fordrevne mennesker. Mange ble begravet under ruinene, brent levende, torturert til døde i fengsler eller gjentatte ganger voldelig tvangsforflyttet ved hjelp av vold. Andre har blitt sultet og utsatt for målrettede angrep selv mens de var på leting etter mat. Titusener av barn har blitt drept på de mest grufulle måter. Gazas helse-, utdannings-, økonomi- og miljøsektorer – ja, alle livets sektorer, har blitt ødelagt. Det vil ta år å komme seg etter ødeleggelsene og katastrofen som har rammet oss som folk.

1.2 Menneskerettighetsorganisasjoner, juridiske institusjoner og internasjonale eksperter har vært entydige: uttalelsene fra ledende israelske politikere og Israels handlinger i angrepet på Gaza utgjør det som defineres som **folkemord**. Krigsforbrytelser og forbrytelser mot menneskeheten er dokumentert, og det er utstedt arrestordre mot israelske politiske ledere på grunnlag av kjennelser fra Den internasjonale domstolen[1].

1.3 Sionister ønsker ikke at vi skal bli værende på våre landområder. Deres plan for oss er fordrivelse, død eller undertrykkelse. Folkemordet på Gaza er en **fortsettelse av det sionistiske prosjektet** med å ta over hele Palestina og tømme landet for sin palestinske befolkning. Etnisk rensing og nektelse av retten til å returnere for de som er blitt tvangsforflyttet, er pågående politikk som praktiseres i Jerusalem, på Vestbredden, Gaza og i områdene fra 1948. *Nakba* er vår daglige virkelighet. Dette folkemordet har blitt utført av Israel etter tiår med **apartheid**[2], bosetterkolonialisme**,** politisk undertrykkelse og en bevisst politikk for å hindre enhver mulighet for en politisk løsning, inkludert tostatsløsningen. I dag blir den sionistiske ideologiens sanne ansikt avslørt: et system som over tiår har befestet et organisert og sofistikert apartheidregime, støttet av avansert teknologi som utøver total kontroll over alle aspekter av palestinerens liv, deler landet i fragmenter, splitter befolkningen og gjør palestinernes tilværelse til et uutholdelig helvete. Israels såkalte nasjonalstats lov fra 2018, legemliggjør sionistisk rasisme og arrogant jødisk overlegenhet i Palestina og gjør apartheid til en levende realitet. Israels beslutning om å annektere Vestbredden har ytterligere avslørt det virkelige formålet med dette koloniale prosjektet.

1.4 Mens mennesker over hele verden har vist solidaritet med oss, har folkemordet avslørt den vestlige verdens hykleri, dens hule verdier og den sivilisasjonen den skryter av, samtidig som den hevder å forsvare menneskerettighetene og folkeretten. Den vestlige verden har i realiteten ofret oss og avslørt sin rasisme og **dobbeltmoral** overfor vårt folk. Vi skiller selvfølgelig mellom arkitektene bak denne destruktive politikken og de mange lederne, organisasjonene og folkelige bevegelsene som har vist oppriktig solidaritet med palestinerne i Gaza og krevd en slutt på urettferdighetene og blodsutgytelsen, samt full anerkjennelse av våre legitime rettigheter.

1.5 Denne krigen har også avdekket en annen realitet ved **sionismen, enten den er jødisk eller kristen**, i dens rettferdiggjøring av vold og drap. Vi palestinske kristne er dypt sjokkerte over holdningene til mange kirker, som enten har tatt til seg kolonimaktens narrativ eller forholder seg tause overfor folkemordet på vårt folk. Noen ganger prioriterer de den jødisk-kristne interreligiøse dialogen fremfor sannhet, menneskeverd og selve livet, og de ignorerer konteksten. De fordømmer den ene siden og unnskylder den andre, eller forholder seg ganske enkelt tause. Noen går så langt som å innta standpunkter som gjør dem medskyldige i, støttende til eller direkte oppfordrer til folkemord.

1.6 Israel rettferdiggjør disse forbrytelsene mens de viser til hendelsene **7. oktober 2023** og hevder at de handler i selvforsvar. De glemmer at Hamas'-angrepet den dagen sprang ut av flere tiår med urett, undertrykkelse og fordrivelse siden *Nakba* i 1948, og mer enn seksten år med en umoralsk og kvelende blokade av Gaza. Å henvise til denne konteksten, og til retten et okkupert folk har til å gjøre motstand mot okkupanten og undertrykkeren, er å erkjenne at hendelsene den 7. oktober skjedde i en spesifikk kontekst. Å nevne konteksten rettferdiggjør ikke drap, eller at sivile blir tatt fanger, brudd på folkeretten eller krigsforbrytelser. Påstanden

[1] https://www.ohchr.org/en/press-releases/2025/09/israel-has-committed-genocide-gaza-strip-un-commission-finds

[2] https://www.hrw.org/news/2024/09/19/world-court-findings-israeli-apartheid-wake-call

om «selvforsvar» kan samtidig ikke opprettholdes. Hvordan kan en kolonimakt forsvare seg mot dem den har kolonisert og fordrevet fra deres land? Folkeretten, dersom den fortsatt har moralsk tyngde, avviser denne posisjonen[3].

1.7 **Bosetterkolonialisme**, historisk og nåtidig, bygger på folkemord, etnisk rensing og tvangsforflytning av urfolk, alt for å utnytte land, ressurser og rikdom til kolonimaktens fordel. Vi ser tydelige økonomiske dimensjoner bak Israels folkemord på Gaza, særlig knyttet til interessen for naturgassfeltene utenfor den palestinske kysten. Kontroll over Gaza innebærer også kontroll over en av verdens viktigste handelsruter og korridorer for energiforsyning, og muliggjør omfattende økonomiske og kommersielle prosjekter som befester kolonial økonomisk dominans på bekostning av det palestinske folket. Verdens taushet overfor folkemordet i Gaza beror ikke bare på uskyldig kunnskapsløshet. Den er knyttet til massive økonomiske interesser som verdsetter profitt høyere enn menneskeliv og rettigheter.

1.8 I **Jerusalem** forsøker man gjennom tydelig bosetterkoloniale tiltak av religiøs og demografisk karakter, å judaisere byen på bekostning av dens mangfold. Det skjer kontinuerlige angrep på muslimske og kristne helligsteder, forsøk på å brenne kirker, skjende og ødelegge gravplasser, samt rasistisk graffiti på hellige steder. Angrepene rettet mot kristne prester øker, og det samme gjør restriksjoner på kristne religiøse feiringer som vandringen på palmesøndag og Den hellige ild på påskeaften. Økonomisk press, gjennom ileggelse av skatter og frysing av kirkers bankkontoer, i strid med «status quo»-avtalen[4], har også tiltatt. Kirkens overhoder i Jerusalem har beskrevet disse handlingene som del av en systematisk politikk for å tømme Det hellige land for kristne.

1.9 Over hele den **okkuperte Vestbredden**, fra nord til sør, utsettes palestinske byer, landsbyer og beduinsamfunn for vedvarende angrep fra bosettere og bosettinger. De ødelegger jord og avlinger, forgifter eller beslaglegger vannressurser og angriper innbyggere, alt under beskyttelse, støtte og ofte direkte deltakelse fra den israelske hæren i voldshandlinger, drap, husrivninger og tvangsforflytning. Det palestinske samfunnet lever under en kvelende beleiring gjennom kontrollposter, veisperringer og andre mekanismer som fratar vårt folk bevegelsesfrihet[5].

1.10 For **palestinere innenfor staten Israel** vedvarer den åpenbare rasismen og diskrimineringen. Palestinske samfunn utsettes for trakassering, kriminalisering av ytringsfriheten og sterk motstand mot ethvert forsøk på å forsvare palestinske rettigheter. Etterforsking av, og tiltak mot, utbredt organisert kriminalitet i palestinske byer, blir bevisst neglisjert. De som ble fordrevet i 1948 og fikk sine landområder konfiskert, nektes fortsatt retten til å vende tilbake til sine landsbyer og gjenoppbygge sine hjem. Beduinsamfunn forblir ofre for systematisk fordrivelse og etnisk rensing, særlig i Naqab (Negev).

1.11 De siste årene har Israel, støttet av USA og andre stormakter, kontinuerlig angrepet palestinernes grunnleggende prinsipper og legitime rettigheter. Det har forsøkt å viske ut **flyktningspørsmålet** ved å undergrave FNs hjelpeorganisasjon for palestinske flyktninger (UNRWA), anklage den for terrorisme og presse giverland til å kutte støtten. Samtidig har

---

[3] https://docs.un.org/en/A/RES/37/43

[4] https://en.wikipedia.org/wiki/Status_Quo_(Jerusalem_and_Bethlehem)

[5] https://www.unocha.org/publications/report/occupied-palestinian-territory/west-bank-movement-and-access-update-may-2025

flere flyktningleirer på Vestbredden blitt systematisk ødelagt, noe som igjen har fordrevet tusenvis av mennesker.

1.12 Palestinske sivilsamfunnsorganisasjoner som arbeider med menneskerettigheter har blitt utsatt for harde angrep med sikte på å diskreditere dem, undergrave arbeidet deres og utradere dem gjennom terroranklager og politisk press på regjeringer for å stoppe finansiering og rettsforfølge dem.

1.13 Siden 7. oktober 2023, har Israel drastisk utvidet sin **praksis med bortføringer og fengslinger**. I dag sitter tusenvis av palestinere, kvinner og menn, fengslet i israelske fengsler. Omtrent en tredjedel holdes under administrativ forvaring uten siktelse eller rettssak. Blant dem er mange barn. Svært mange dødsfall er registrert i fengslene siden krigen begynte. Menneskerettighetsorganisasjoner har dokumentert systematisk bruk av tortur, seksuell vold, sultpolitikk og at folk blir nektet medisinsk behandling. Fanger, særlig fra Gaza, utsettes for massefengsling og full isolasjon fra omverdenen under israelsk militær lov, noe som har resultert i et stort antall tilfeller av tvungne forsvinninger, tap av juridisk representasjon og total kommunikasjonsnekt[6].

1.14 Den interne palestinske situasjonen har et akutt behov for reorganisering. Politisk splittelse, rivalisering og ekskludering har tiltatt. Flertallet av palestinere har mistet tilliten til sitt politiske lederskap. Som følge av Oslo-avtalene og det som fulgte, har Den palestinske selvstyremyndigheten blitt fanget i rollen som forvalter av okkupantens interesser, den administrerer hverdagen til de okkuperte på vegne av den israelske okkupasjonsmakten uten evne til å beskytte sitt eget folk mot bosetterterror og det israelske sikkerhetsapparatet.

1.15 Tegn på uorden har begynt å spre seg **i det palestinske samfunnet** og er blitt en del av vår virkelighet, hovedsakelig på grunn av fravær eller svak håndheving av rettsstaten. Dette har ført til en økning i trusler, landinngrep, stammebasert lojalitet[7], nepotisme og korrupsjon i ulike former, på bekostning av fellesskapets beste, noe som har fordypet folks frustrasjon og fortvilelse. Midt i den enorme ødeleggelsen og folkemordet i Gaza har vold, hevn, kaos og plyndring økt det palestinske folkets lidelser ytterligere.

1.16 Hverdagen for palestinere under militær okkupasjon er blitt oppslukt av interne bekymringer: kontrollposter, reiserestriksjoner ved grenser og overganger, utbetaling av lønn i offentlig sektor og mange andre presserende spørsmål. Selv om disse spørsmålene er viktige, er de bare symptomer på en større virkelighet som må forbli vårt hovedfokus: et system av politisk og militær dominans pålagt av Israel som okkupasjonsmakt over det palestinske folket.

1.17 Vårt samfunn og vår politiske kultur lider under mangel på fornyelse i lederskapet og fravær av visjoner gjennom demokratiske valg, samt utestengelse av unge ledere. Palestina står nå overfor et alvorlig fenomen med kompetanseflukt, inkludert faglærte yrkesutøvere og unge mennesker. Dette er ikke frivillig utvandring. Dette er tvangsforflytning, født av undertrykkelse og total mangel på muligheter. Vi bekrefter, som palestinere av alle trosretninger, at vi er dette landets urfolk, og at vår blotte eksistens i dag står overfor en

[6] https://www.ohchr.org/en/press-releases/2024/07/un-report-palestinian-detainees-held-arbitrarily-and-secretly-subjected
[7] https://ecfr.eu/special/mapping_palestinian_politics/tribes-and-clans/

enestående trussel. Den kontinuerlige **emigrasjonen** av kristne stanser ikke, og utgjør en reell fare for den kristne tilstedeværelsen i Palestina, som nå risikerer etnisk rensing og utryddelse.

1.18 Kristne i Palestina og i diasporaen er en uatskillelig del av det palestinske folket. Deres utfordringer er hele folkets utfordringer. **Kirkens virkelighet** påvirkes direkte av alt som skjer på bakken. I møte med disse realitetene fortsetter Kirken sitt utrettelige arbeid - gjennom sjelesorg og institusjonelle tjenester - for å støtte sine sønner og døtre og samfunnet som helhet. Kirkens overhoder samarbeider for å møte gjentatte angrep ved å utstede uttalelser og innta modige standpunkter, til tross for press og trusler, i håp om at verden og den globale kirken vil lytte. Samtidig opplever flere palestinske kristne et økende behov for større nærhet mellom geistlige og lekfolk, og for en tydeligere rolle for kirkens ledelse i å avvise okkupasjonen og dens symboler, løfte lokal teologi og gi den tydeligere uttrykk fra prekestoler og i offentlige standpunkter.

1.19 De siste årene har vår region, **Midtøsten**, gjennomgått store politiske og regionale omveltninger, formet av en bevisst plan for å påtvinge israelsk militær dominans over hele området med støtte fra vestlige makter, og dermed tegne et nytt politisk og demografisk kart. Med systematisk støtte fra sine allierte, har Israel angrepet flere land i regionen, krenket deres suverenitet og deres folks rettigheter, ignorert folkeretten og befestet sin posisjon som en aggressiv og trakasserende stat som står over alle lover og konvensjoner — og dermed drevet regionen, ja hele verden, mot randen av katastrofe.

1.20 Som et resultat av denne eksterne innblandingen og kampen om dominans har det oppstått **ekstremistiske religiøse terrorgrupper** som vi fordømmer, sammen med dem som har støttet, finansiert og/eller bevæpnet dem. Disse bevegelsene har forsterket sekterismen på bekostning av medborgerskap. Mange «minoriteter», inkludert kristne i Midtøsten, særlig i Syria og Irak, har betalt en høy pris for denne ekstremismen. I solidaritet og bønn står vi ved deres side og ved siden av alle ofre for sekterisk og religiøs terrorisme.

1.21 Samtidig har **normaliseringsavtaler** blitt markedsført som fredsavtaler mellom Israel og enkelte arabiske stater under navnet «Abraham-avtalene». Selve navnebruken representerer manipulering av religion for å tjene politiske, økonomiske og normaliserende agendaer — og ignorerer sakens kjerne og prioriteten av å oppnå en rettferdig fred med palestinerne selv. I stedet har disse avtalene normalisert okkupasjonen og apartheid i Palestina. Et nytt fenomen har også oppstått: «sionistisk islam», en nyere bevegelse blant enkelte arabere og muslimer som av religiøse, økonomiske eller geopolitiske grunner støtter sionismen og ser på Israel som en mulig alliert.

1.22 I lys av alt dette må vi kalle ting ved deres rette navn: Israel er en kolonialistisk bosetterstat basert på fordrivelsen av den opprinnelige befolkningen og deres erstatning med nye bosettere. Av denne grunn avviser vi selve begrepet «konflikt». Virkeligheten på bakken er tyranni og et undertrykkende regime dominert av bosetterkolonialisme og apartheid. Enhver benektelse av denne virkeligheten er en unngåelse av den åpenbare sannheten, en benektelse som forsterker og viderefører den pågående urettferdigheten.

1.23 Vi lever nå i en ny æra, en tid der «makt gir rett», og der fred påtvinges gjennom militær styrke i strid med **folkeretten** og avgjørelser fra legitime internasjonale domstoler. Vi bekrefter på nytt vår forpliktelse til å respektere og følge internasjonal lov, som garanterer menneskerettigheter og global fred mellom nasjoner og folk. Dette øyeblikket i

menneskehetens historie krever et trosbasert standpunkt – et standpunkt som taler sannhet til makt og tyranni uten kompromiss eller unnvikelse, og som har følger ut over den palestinske virkeligheten. Dette er virkelig et sannhetens øyeblikk.

Del II

Et sannhetens øyeblikk for oss

2.1 Stilt overfor denne harde virkeligheten og i dette avgjørende øyeblikket retter vi først dette ropet til oss selv, til sønnene og døtrene i våre kirker og menigheter, og til hele vårt folk i vårt hjemland og i diasporaen. Det er et rop som uttrykker standhaftighet, en fornyet kamp for sannhet, og en oppfordring til å høre Guds stemme i oss og til oss. Dette er en tid for solidaritet og gjensidig støtte, en tid for å innta klare og modige standpunkter basert på prinsipper om tro og nasjonal tilhørighet. Dette er *sannhetens øyeblikk*. Vi bekrefter at det som er bygget på løgner og historisk urettferdighet aldri kan føre til fred eller bærekraft. **Ekte løsninger begynner med å demontere undertrykkende, rasistiske systemer. Først da kan vi snakke om en ny horisont som vi drømmer om og lengter etter, en horisont der vi forblir i vårt land sammen med alle som bor der, på grunnlag av rettferdighet, likhet og like rettigheter, fri for overherredømme og dominans.**

2.2 Vi krever en **omfattende nasjonal revurdering** av vår virkelighet. Å trekke lærdom og innsikt fra den kan lede til en samlet, felles visjon og en klar strategi for fremtidige tiltak, basert på palestinsk selvstendighet i beslutningsprosesser. Dette må inkludere en kritisk gjennomgang av alle foreslåtte løsninger og deres gjennomførbarhet innenfor et legitimt representativt rammeverk som sikrer uavhengighet og retten til selvbestemmelse. Vi advarer mot å gi vår nasjonale kamp et religiøst preg eller gjøre den til et religiøst spørsmål som setter religioner opp mot hverandre.

2.3 Dette er en tid for **motstand som leves gjennom utholdenhet for vårt land**, i møte med ethvert forsøk på fordrivelse, annektering og folkemord. En motstand som leves i vår enhet, vårt samarbeid og vår forpliktelse til vår tro, våre nasjonale prinsipper og alle våre rettigheter. Å holde fast ved troen og håpet er motstand. Å be er motstand. Å verne om de hellige stedene er motstand. Å bevare sosial fred er motstand.

2.4 I en tid der palestinsk motstand og globale solidaritetsbevegelser kriminaliseres, bekrefter vi alle koloniserte folks rett til å gjøre motstand mot sine koloniherrer. Som vi uttalte i vårt første dokument, *Et sannhetens øyeblikk: Et ord av tro, håp og kjærlighet fra hjertet av palestinsk lidelse*, forblir vi forpliktet til prinsippet om kreativ motstand, som en fast og kostbar holdning mot vedvarende urett. Vi ser **kreativ motstand legemliggjort i de folkelige palestinske bevegelsene som konfronterer okkupasjon, bosettingsutvidelser, bosetterterror og apartheid, samt i sivilsamfunnsorganisasjoner, juridiske og menneskerettslige initiativer, i kulturelt, teologisk og diplomatisk engasjement, og i student- og fagbevegelser. I alt dette og mer til, gjenkjenner vi virksomme former for motstand forankret i kjærlighet, en kjærlighet som kan skape endring og fornye håpet.**

2.5 Vi setter stor pris på de **globale bevegelsene for motstand, påvirkningsarbeid og det folkelige presset** som arbeider for å tvinge regjeringer og internasjonale organer til å ta ansvar, blant annet ved å isolere Israel gjennom boikott og sanksjoner inntil landet overholder folkeretten. Vi ser dette fra et moralsk perspektiv. Boikott, desinvestering og sanksjoner er etter vårt syn effektive former for kreativ motstand, forankret i kjærlighetens og ikkevoldens logikk, slik det ble bekreftet i vårt opprinnelige dokument.

2.6 I møte med økocidet begått av Israel i Gaza og de gjentatte angrepene og miljøødeleggelsene på Vestbredden som truer kommende generasjoner, fornyer vi vår tilhørighet til dette landet og vår dype forankring i det. **Vi bekrefter livets hellighet og plikten til å ta vare på skaperverket.** Vårt kall er å leve i sameksistens med skaperverket, et felles tros- og moralsk ansvar som bæres av enkeltpersoner, offentlige, statlige, sosiale og religiøse institusjoner.

2.7 Vi understreker det presserende behovet for å beskytte alle **sårbare grupper i samfunnet: ofrene for okkupasjon og kolonisering; mennesker med funksjonsnedsettelser**, særlig dem som har mistet lemmer; de sønderknuste og sørgende; og alle som marginaliseres av enhver grunn, inkludert ofre for vold i hjemmet eller samfunnet, økonomisk utnyttelse og kjønnsbasert vold.

2.8 Blant ansiktene som symboliserer standhaftighet og håp i vårt samfunn, er **den palestinske kvinnen**, bestemor, mor, søster og datter. Hun er den urokkelige ryggraden og en uunnværlig partner i kampen, som holder hjem, land, minne og fremtid sammen, samtidig. Hennes tilstedeværelse er grunnleggende for samfunnet som helhet, og hennes bidrag er mangesidig på det nasjonale, sosiale og økonomiske og åndelige plan. Den palestinske kvinnen kan ikke reduseres til kategorien «kvinner og barn», ansiktsløse ofre fratatt sin handlekraft og vilje. Hennes stemme, kreativitet og lederskap representerer uunnværlige krefter. Det kan ikke være noen virkelig frigjøring uten hennes fulle deltakelse på alle nivåer av beslutningstaking og nasjonsbygging.

2.9 Vårt budskap til oss selv som **palestinske kristne** er dette: Vi kjenner historiens tyngde på våre skuldre, og vi er fast bestemt på å bevare det kristne vitnesbyrdet i dette hellige landet. Til alle palestinere sier vi: Bevaringen av den kristne tilstedeværelsen er både en nasjonal sak og en nasjonal prioritet. Vi er verken bare et tall eller kun et uttrykk for mangfold i samfunnet. Vi er urfolk og borgere av dette landet, som legemliggjør menneskelige verdier og streber etter å arbeide og bygge vårt hjemland sammen med alle våre partnere i det.

2.10 Når vi vender oss mot oss selv, sier vi: **Vi er sønner og døtre av den første kirken**, etterkommere av apostlene og de hellige fra de første kristne århundrene, de som dyrket jorden her, bygde byene og landsbyene i dette landet og drakk av vannet her. Vi lever ikke i utkanten av dette landet. Vi er vevd inn i dets vev. Vi bærer dets historie og arv. Selve jorden kjenner oss som sine egne. Mange imperier har passert gjennom dette landet og forsvunnet, begravd i historiens støv, men klokkene i våre kirker fortsetter å ringe – og slik vitner de om sannheten og forkynner oppstandelsen hver dag.

2.11 Dette er det vi sier til **våre unge kvinner og menn: Dere er den levende kirke; dere er håpets skatt. Fremtiden fødes av deres standhaftighet og deres tro**. Vi tror på dere. Vi ser deres sinne, deres sorg og deres frykt. Vi ser også deres styrke. Vi vet at vår historie ikke er avsluttet, og at uretten mot oss består. Vi oppfordrer dere ikke til naiv optimisme, men til et

håp forankret i handling. Håp er ikke overgivelse. Håp er en levende motstandshandling, en ukuelig protest mot å akseptere den døden som er påført oss, og en konfrontasjon med og motstand mot enhver form for urett og okkupasjon. Jesus Kristus vandret sammen med de fattige og svake, sto ved de undertryktes side og forlot aldri kjærligheten eller kompromitterte sannheten og rettferdigheten. For menneskehetens frelse aksepterte han korset. Hans oppstandelse var en seier over døden og urettferdigheten, et tegn på håp forankret i tro. Det er dette håpet som bærer oss i dag.

2.12 Og vi sier også til dere: *Dere er ikke alene*. **Det er folk står ved deres side i Palestina og rundt om i verden**. Selv om stillheten råder nå, vil dagen komme da deres stemmer blir hørt. Deres stemmer er viktige. **Uttrykk dere. Skriv. Syng. Skap. Organiser dere. Gjør motstand gjennom deres menneskelighet i en verden som prøver å frarøve dere den**. Våg å elske, drømme og forme en fri og lys fremtid. Vi hilser deres initiativer og deres engasjement, i kirker, i nasjonalt og sivilt engasjement, i speiderbevegelsen, ungdomsarbeid, idrett, kultur, kunst, politikk og menneskerettighetsarbeid – alt preget av åpenhet mot samfunnet, frivillighetens ånd og av tro og håp uten sekterisme. Vi henter inspirasjon fra deres standhaftighet og kjærlighet, og vi ser i dere løftet om en bedre fremtid.

2.13 Til vårt folk i diasporaen, dere som ble tvunget på flukt: *Dere kan være geografisk langt fra Palestina, men Palestina lever i dere*. Vi oppfordrer dere til å engasjere dere i lokalsamfunn, bevegelser og koalisjoner som bidrar til å styrke vår standhaftighet og bekrefte vår tilstedeværelse. Dere spiller en avgjørende rolle. Deres stemme har kraft til å endre virkeligheten. Vi verdsetter deres aktivisme. Vi har hørt deres stemmer. Ja, hele verden har hørt dem. Del vår lidelse og våre historier om standhaftighet og fremgang. Skap rom for dialog og for brobygging mellom oss og religiøse og politiske ledere i landene dere lever i. Handle med klokskap, og vis verden det sanne bildet av vårt folk. Også i dere ligger håpet om en bedre fremtid. Vi vil ikke gi slipp på drømmen om gjenforening, og vi vil ikke oppgi vår rett til å vende tilbake.

2.14 Vi uttrykker **vår støtte til våre åndelige ledere og kirkelige institusjoner** som fortsetter å bære sitt kristne vitnesbyrd selv i de mørkeste og mest krevende tider, og som styrker standhaftigheten til sine sønner og døtre[8]. Vi vil særlig anerkjenne det enorme arbeidet kirkene i Gaza har gjort ved å gi ly til de fordrevne. Vi verdsetter motet hos våre kirkeledere som har stått sammen med vårt folk i Gaza og støttet deres ukuelighet midt i folkemord og fordrivelse. De **troende i Gaza** har skrevet heroiske historier om standhaftighet og vitnesbyrd. Noen har blitt martyrer. Mange har blitt såret og mistet sine kjære. Våre bønner og våre hjerter er med dem. Vi oppfordrer kristne over hele verden til å stå sammen med oss i vårt arbeid, på tross av de dystre forholdene, for å bevare den kristne tilstedeværelsen i Gaza, som går tilbake til kristendommens første århundrer, og til å kjempe for retten til retur for alle som ble fordrevet slik at de kan vende hjem og gjenoppbygge sine liv.

2.15 Vi er vitner til oppstandelsen og til den tomme graven hvorfra livets lys strålte frem. Vi tror at det siste ordet ikke tilhører døden, men livet. Ikke mørket, men lyset. Ikke uretten, men sannheten. Vi forkynner sammen med apostelen Paulus:

---

[8] https://www.fides.org/en/news/69796-ASIA_PALESTINE_Christian_institutions_third_largest_employer_among_the_Palestinian_population_according_to_a_survey_people

«*Vi er alltid presset, men ikke knekket, vi er rådville, men ikke rådløse, forfulgt, men ikke forlatt, slått ned, men ikke slått i hjel*» (2 Kor 4,8–9).

Del III

En oppfordring til omvendelse og handling

3.1 Vi retter vår appell **til kristne over hele verden**. Vi retter denne appellen fra Jerusalem, Betlehem og Nasaret — fra Kristi fødested, landet der Ordet ble kropp, fra kjærlighetens, barmhjertighetens og rettferdighetens vugge. Fra lidelsens, dødens og oppstandelsens land, fra forsoningens og håpets land, fra stedet hvor menneskehetens kall til omvendelse og tilbakevending til troens grunnvoller har sin opprinnelse. Herfra spredte troen seg til alle verdens hjørner.[9] Dette er kallet: «*lær å gjøre godt! Søk det som er rett, hjelp den undertrykte, vær forsvarer for farløse, før enkers sak!*» (Jesaja 1,17).

3.2 Den **Gud som åpenbares for oss i Den hellige skrift, både i Det gamle og Det nye testamentet**, universets og hele menneskehetens Skaper, er den Gud som ble menneske i Sønnen, Jesus Kristus, alles Gud (Apg 10,34–35; Rom 10,12–13). Gud, alles Skaper og Far, står i solidaritet med og tar parti for de undertrykte og de som er tråkket på, ofrene for alle former for urettferdighet og tyranni, uavhengig av religion eller nasjonalitet (Luk 4,18–19). Kirkens oppdrag blir derfor virkeliggjort i å delta i Guds rikes gjerning gjennom fredsarbeidet, forsvar av de undertrykte og handlinger som fremmer det gode.

3.3 Folkemord er en kumulativ prosess. Den begynte i de europeiske bosetterkoloniale maktenes tankesett da de fornektet Guds bilde i andre mennesker og legitimerte død, dominans og slaveri. Vi betrakter s**taten Israel, etablert i 1948, som en videreføring av det samme koloniale prosjektet bygget på rasisme og ideologien om etnisk eller religiøs overlegenhet**. Dette prosjektet kolonialiserte Palestina og søkte å fordrive den palestinske urbefolkningen fra Nakba og frem til i dag. Vår nåværende palestinske virkelighet er det uunngåelige resultatet av sionistisk ideologi og den bosetterkoloniale bevegelsen som vil sikre seg overherredømme og som selv er et produkt av et imperialistisk tankesett.

3.4 Folkemord er en strukturell synd mot Gud, mot menneskeheten og mot skaperverket. Det står i direkte motsetning til det store kjærlighetsbudet, som er sammenfatningen av hele loven (Gal 5,14). De som benekter folkemordet begått mot det palestinske folket i Gaza, til tross for overveldende bevis, vitnesbyrd og til og med uttalelser fra sionister selv, benekter selve palestinernes menneskelighet. Vi har derfor rett til å spørre: **Hvordan kan man snakke om kristent fellesskap eller nattverdsfellesskap samtidig som man benekter, støtter, rettferdiggjør eller forholder seg taus overfor folkemord**, særlig når slike handlinger begås i Guds og i Skriftens navn? Det kreves ærlig selverkjennelse og omvendelse fra alle troende, og særlig fra kirkeledere over hele verden.

3.5 Vi uttrykker **vår dype takknemlighet til alle kirker som har erkjent uretten som er blitt påført oss, og folkemordet i Gaza**. Vi hilser alle stemmer som har inntatt et religiøst og moralsk standpunkt mot sionismen og den såkalte kristensionismen, stemmer som har distansert seg fra folkemord og apartheid og som krever stans i våpenleveranser til Israel og

[9] https://www.change.org/p/an-open-letter-from-palestinian-christians-to-western-church-leaders-and-theologians

rettsforfølgelse av krigsforbrytere. I disse stemmene kan vi høre støtte for vårt håp, et tegn på Den hellige ånds nærvær og menneskehetens moralske samvittighet.

3.6 Vi etterlyser en global teologisk bevegelse basert på grunnlaget for Guds rike, en bevegelse som springer ut av kontekstene og kampene til folk som lider under kolonialisme, rasisme, apartheid og strukturell fattigdom forårsaket av korrupte økonomiske og politiske systemer som tjener verdens imperialistiske interesser i vår verden. Vi stiller spørsmål ved den falske logikken bak «nøytral» eller «balansert» fred, så vel som former for kirkelig diplomati som unnlater å tale sant mot makten for å unngå moralsk og åndelig ansvar. Sammen med våre partnere rundt om i verden har vi gått inn i selvransakelse for å frigjøre oss fra restene av kolonialistisk teologi som vi har arvet fra den vestlige verden.

3.7 Vi avviser undertrykkelsen og uretten som skapes av teologien om rasisme, kolonialisme og etnisk overlegenhet, slik den kommer til uttrykk i kristensionisme. Denne teologien har ført til apartheid, etnisk rensing og folkemord mot urfolk. Kristensionisme påberoper seg en stammebasert, rasistisk krigsgud og en teologi for etnisk rensing, læresetninger som er fullstendig fremmede for kjernen i kristen tro og etikk. Kristensionisme må derfor kalles ved sitt rette navn: en teologisk forvrengning og en moralsk korrupsjon. Når alle forsøk på å kalle kristensionister til ekte omvendelse er uten resultat, fordrer et moralsk, kirkelig og teologisk ansvar at de holdes ansvarlige og at deres ideologi avvises og boikottes. Tiden er inne for verdens kirker til å forkaste sionistisk teologi og tydelig fastslå sitt standpunkt om Palestina: at dette er et tilfelle av bosetterkolonialisme og etnisk rensing av et urfolk.

3.8 Vi fordømmer alle som misbruker og støtter anklager om ***antisemittisme*** for å kneble palestinernes stemme for sannhet. **Vi avviser ethvert forsøk på å sette antisemittisme i forbindelse med motstand mot apartheid** og med press for å holde Israel ansvarlig under folkeretten, særlig gjennom bruk av definisjoner og dokumenter som er utformet for å tjene sionistiske ideologier og interesser under dekke av å bekjempe antisemittisme. Misbruk av begrepet *antisemittisme* forvrenger og tilslører virkeligheten av reell antisemittisme, som fortsatt eksisterer i vår verden og som vi **fordømmer på det sterkeste, sammen med alle former for rasisme, ekskludering og fordommer, inkludert islamofobi**. Sionistisk ideologi hevder å representere og beskytte det jødiske folk, men har i praksis sammenblandet «jøde» og «sionist» som om de var det samme. Ikke alle jøder er sionister, og ikke alle sionister er jøder. Denne forvirringen har påført jødedommen selv og dens omdømme verden over stor skade.

3.9 Vi oppfordrer alle samvittighetsfulle mennesker**, troende fra alle religioner og mennesker med andre overbevisninger**, til å slutte seg sammen i allianser som beskytter menneskeheten mot å synke enda dypere ned i en virkelighet preget av urettferdighet, tyranni og dominans. Vi etterlyser etableringen av en alternativ, rettferdig og human verdensorden, ettersom det nåværende globale systemet har sviktet i sine viktigste oppgaver: å forsvare de svake og bevare internasjonal fred og sikkerhet.

3.10 Vi gjentar og understreker vår oppfordring **til verdens kirker** om, i samarbeid med både religiøse og sekulære koalisjoner, å legge press på sine regjeringer for å isolere Israel, holde det ansvarlig, innføre sanksjoner, boikotte det og forby eksport av våpen inntil det overholder folkeretten, avslutter undertrykkelse og tyranni og forplikter seg til prinsippene om rettferdighet og fred. Vi oppfordrer også verdens regjeringer til å arbeide for å sikre at krigsforbrytere, uansett hvem de enn måtte være, blir rettsforfulgt under jurisdiksjonen til Den

internasjonale domstolen (ICJ) og Den internasjonale straffedomstolen (ICC), til å sikre rettferdighet og erstatning til det palestinske folket, både i deres hjemland og for dem som lever i diaspora. Det bør gjøres en innsats for å sikre; umiddelbar retur av de fordrevne, gjenoppbyggingen av Gaza og oppmuntring og styrking av folks motstandskraft.

3.11 Nå mer enn noensinne er det tid for **solidaritet**. I sin natur har ekte solidaritet en pris. Den er en trosbasert overbevisning, en menneskelig forpliktelse og et moralsk ansvar. Ekte solidaritet er også legemliggjøringen av vår felles menneskelighet og vårt søskenfellesskap. Enten lever vi sammen, eller så går vi til grunne sammen. I dag er det Palestina. I morgen vil det være andre marginaliserte og undertrykte folk.

3.12 Vi ønsker å uttrykke vår **dype takknemlighet for det økende antallet jødiske stemmer** som motsetter seg krigen og konfronterer sionismen ut fra moralsk, trosbasert og menneskelig overbevisning. I dem finner vi partnere i vår felles menneskelighet og i kampen for frihet og menneskeverd, også partnere i religiøs og politisk dialog. I altfor mange år har slike dialoger vært monopolisert av sionister og deres allierte, med utgangspunkt i å styrke sionistisk ideologi og forfølge palestinere. Vi oppfordrer derfor verdens kirker til å **skille mellom dialog med jøder og dialog med sionister**, ja, til å boikotte dialog med sionistiske stemmer som har støttet og fortsatt støtter okkupasjon, apartheid og folkemordet på det palestinske folket. I stedet oppfordrer vi kirkene til å stå sammen med og styrke de **profetiske jødiske stemmene som krever rettferdighet og sannhet**.

3.13 Kristen solidaritet innebærer å stå side om side med den lokale kirken i dens utholdenhet, styrke troendes standhaftighet i landet og oppmuntre kirken og andre kristne institusjoner som legemliggjør og realiserer det trosbaserte og humanitære kallet på stedet. I dag fornyer vi vår oppfordring til kristne over hele verden om å utfordre undertrykkelsen som rammer kristne i Det hellige land, å komme og besøke *de levende steinene*, å være vitner til, og reagere på, det dere ser og å bidra til å styrke det palestinske folket og de palestinske kristne. Dette er vår oppfordring: «*Kom og se.*» Fortell deretter hva dere har sett, responder på det og stå på den standhaftige kirkens side.

Del IV

Tro i en tid med folkemord

4.1 Fra inkarnasjonens, korsets og oppstandelsens land fornyer vi våre ord om håp og tro på de fattiges, de undertryktes og de nedtrampedes Gud. Folkemordet har forsøkt å frarøve oss vårt håp og vår tro på Guds godhet og på et liv i vårt land. Likevel erklærer vi vår tro på en hellig og rettferdig Gud, og på den retten Gud har gitt oss til å leve med verdighet i vårt land og på våre forfedres land. **Dette er vårt håp. Dette er vår standhaftighet. Dette er vår motstand.**

4.2 Vi har hørt mye snakk om **politiske løsninger** og fred, mens virkeligheten på bakken forteller en annen historie. Å snakke om en politisk løsning i dag er meningsløst hvis vi ikke først gjør det alvorlige arbeidet med **å erkjenne og rette opp tidligere urett**, med utgangspunkt i anerkjennelsen av **den historiske uretten som er begått mot palestinerne siden fremveksten av den sionistiske bevegelsen og Balfour-erklæringen**. Ethvert reelt nytt utgangspunkt må innebære **avvikling av bosetterkolonialismen og apartheidsystemet basert på jødisk overlegenhet, slik det kommer til uttrykk i Israels rasistiske nasjonale lovgivning. Vi avviser også forslag om en svekket, betinget palestinsk stat** uten full suverenitet over grenser, farvann, luftrom og sikkerhet. Det som kreves er internasjonal handling og beskyttelse, ansvarliggjøring av krigsforbrytere og kompensasjon til overlevende etter folkemord, Nakba og bosetterkolonialismen. **Varige løsninger kan ikke hvile på maktens logikk, men må bygges på rettferdighet, likeverd og retten til selvbestemmelse.**

4.3 Vårt mål er å leve som Guds sønner og døtre i vårt hjemland uten barrierer, murer, militær okkupasjon og apartheid, men i en verden der rettferdighet, likeverd og likhet råder. Vi ser for oss en fremtid der vår verden er fri for krig, død, sekterisme og segregering[10], hvor sannhetens ord råder over maktens ord, hvor loven er basert på fred og rettferdighet. Vi henter vårt håp fra Guds ord og fra den levende troen i våre hjerter og vi nekter å overlate utformingen av fremtiden til ekstremismens, kolonialismens og overherredømmets stemmer.

4.4 Vi avviser ideen om en religiøs stat, fordi en slik stat innsnevrer fellesskapet, favoriserer én borger fremfor en annen og ekskluderer og diskriminerer sine egne innbyggere. **Vårt håp ligger i en sivil, demokratisk stat forankret i en kultur av pluralisme**, ikke numerisk dominans, som anerkjenner verdigheten og verdien til hvert menneske som hører til dette landet. En slik kultur, forankret i kjærlighetsbudet, forplikter oss til å konfrontere enhver form for ekstremisme og rasisme i vårt land, rikt på mangfold av folk, kulturer og religioner, på **grunnlag av likhet for loven og fullt medborgerskap**.

4.5 Fra dypet av våre hjerter løfter vi dette ropet, født av smerte, folkemord og fordrivelse, et profetisk rop om standhaftighet. Vi bekrefter på nytt vår faste beslutning om å arbeide for det beste for dette landet og for hele menneskeheten på grunnlag av vår felles menneskelighet, **til den dagen da vi lever fritt i vårt land sammen med alle som bor i det, i sann fred og forsoning, grunnlagt på rettferdighet og likhet for hele Guds skaperverk — der "miskunn og sannhet skal møte hverandre, rettferd og fred skal kysse hverandre" (Salme 85,11).**

10 https://ecfr.eu/special/mapping_palestinian_politics/tribes-and-clans/